FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT CHRISTINE STIX-HACKL

föredraget den 27 april 2006 [1]

I — Inledning

1. Förevarande mål gäller tolkning av en bestämmelse i Protokollet om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier [2], nämligen artikel 3 som avser befrielse från direkta och indirekta skatter, en bestämmelse som domstolen hittills endast har behandlat i några få fall. [3]

2. Till grund för tolkningsfrågorna från Cour d'appel de Bruxelles ligger en tvist mellan Europeiska gemenskapen, företrädd av kommissionen, och Belgiska staten om innehåll och räckvidd av bestämmelsen om efterskänkande eller återbetalning av indirekta skatter i artikel 3 i protokollet. Kommissionen anser att denna bestämmelse utgör hinder mot uttagande av en sådan "condamnation de droit" (en avgift som skall betalas av den part som tappar målet) som det är fråga om i målet vid den nationella domstolen. Condamnation de droit uppbärs för domar som avser förpliktelse att erlägga belopp eller värdepapper. Den fastställs i proportion till det belopp som domen gäller.

II — Tillämpliga bestämmelser

A — *De gemenskapsrättsliga bestämmelserna*

3. Enligt artikel 291 EG skall gemenskapen inom medlemsstaternas territorier åtnjuta den immunitet och de privilegier som krävs för att den skall kunna fullgöra sin uppgift.

4. Artikel 3 i protokollet har följande lydelse:

"Gemenskaperna, deras tillgångar och övrig egendom skall vara befriad från alla direkta skatter.

1 — Originalspråk: tyska.

2 — Protokoll av den 8 april 1965 (EGT 152, 1967, s. 13) (nedan kallat protokollet).

3 — Dom av den 28 mars 1996 i mål C-191/94, AGF Belgium (REG 1996, s. I-1859). Domen av den 8 december 2005 i mål C-220/03, EZB/Deutschland (REG 2005, s. I-10595); gällde endast indirekt artikel 3 i protokollet. Se slutligen det vid domstolen anhängiga målet C-437/04, kommissionen mot Belgien.

Medlemsstaternas regeringar skall i alla de fall där så är möjligt vidta lämpliga åtgärder för att efterskänka eller betala tillbaka summan av de indirekta skatter och avgifter som ingår i priset på lös eller fast egendom när gemenskaperna för tjänstebruk gör betydande inköp i vilka denna typ av skatter och avgifter inkluderas i priset. Dessa bestämmelser får dock inte tillämpas på ett sådant sätt att konkurrensen inom gemenskapen snedvrids.

Ingen befrielse skall beviljas för sådana skatter och avgifter som utgör betalning för allmännyttiga tjänster."

B — *Den nationella lagstiftningen*

5. Artikel 142 i Code des droits d'enregistrement (lag om registreringsavgifter) har följande lydelse:

"Avgiften fastställs till 3 procent för domar och rättsliga avgöranden som har meddelats av domstol inom alla typer av rättsområden och som avser förpliktelse att definitivt, provisoriskt, i första hand, i andra hand eller på vissa villkor erlägga belopp eller värdepapper, eller fastställelse av ett skuldbelopp eller värdet på värdepapper inklusive domstolsbeslut rörande borgenärers rangordning eller förmånsrätt avseende samma skuldbelopp och värdepapper. Vid avgöranden som avser förpliktelse att erlägga belopp eller värdepapper eller fastställelse av ett skuldbelopp eller värdet på värdepapper, beräknas avgiften på det kumulerade belopp som en och samma gäldenär skall erlägga, med bortseende från de räntor vars belopp inte är fastställt av domaren; och utgifter. Om det gäller förmånsrätt beräknas avgiften på det totala belopp som har erlagts till borgenärerna."

6. I artikel 35 tredje stycket (ändrad genom lag av den 22 december 1989) föreskrivs följande:

"Skyldigheten att betala de avgifter som är exigibla till följd av domar ... ankommer på:

1. svarandena, proportionellt i förhållande till det belopp betalningsförpliktelsen avser, det skuldbelopp eller det värde på värdepapper som har fastställts eller fastställelse av borgenärers rangordning efter förmånsrätt, för varje svarande eller solidariskt för svarandena om dessa enligt avgörandet är solidariskt ansvariga,

2. kärandena, proportionellt i förhållande till det belopp och de värdepapper som betalningsförpliktelsen avser, det skuldbelopp eller det värde på värdepapper som har fastställts eller fastställelsen av borgenärers rangordning efter förmånsrätt till deras fördel, utan att överskrida hälften av de belopp eller värden som skall utges till var och en av borgenärerna.

...

Avgifterna och, i förekommande fall, böterna skall erläggas inom en månad från den dag då uppbördsmyndigheten avsände betalningsavin med rekommenderad postförsändelse."

III — Bakgrund, förfarande och tolkningsfrågor

7. Kommissionen och SA MCFE tvistade vid Tribunal de première instance de Bruxelles (nedan även kallad första instans) om fullgörandet av ett avtal som de hade ingått år 1993. Första instans förpliktade genom dom av den 25 januari 1994 kommissionen att till SA MCFE erlägga ett provisoriskt belopp uppgående till 269 589 ecu, eller 10 845 935 BEF, jämte ränta och rättegångskostnader.

8. Genom ett rekommenderat brev av den 24 februari 1994 anmodade uppbördsmyndigheten (nionde kontoret) kommissionen att erlägga den condamnation de droit på 325 470 BEF (3 procent av 10 849 000 BEF) som den var skyldig. Den 2 augusti 1995 uppmanades kommissionen på nytt att erlägga nämnda avgift. Samtidigt anmodades kommissionen att erlägga 32 500 BEF avseende böter för försenad betalning. Böterna höjdes senare till 38 000 BEF.

9. Den 15 januari 1996 utfärdade uppbördsmyndigheten ett betalningsföreläggande för kommissionen. Betalningsföreläggandet avsåg condamnation de droit med 325 470 BEF och böter på 70 500 BEF för försenad betalning, jämte ränta enligt lag och kostnader.

10. Genom en rekommenderad försändelse av den 19 januari 1996 meddelade kommissionen genom sin advokat att den vägrade att betala condamnation de droit. Institutionen gjorde därvid gällande att den enligt artikel 3 i protokollet var befriad från en sådan avgift och över huvud taget från alla slags indirekta skatter. Den högre nationella myndighet som prövade invändningen fastslog, den 26 januari 1996, att condamnation de droit inte var en skatt på inköp av konsumtionsvaror, utan betalning för allmännyttiga tjänster.

11. Genom en skrivelse av den 28 april 1997 underrättades kommissionens advokat om att det bestridda betalningsföreläggandet hade fastställts genom ministerbeslut av den 18 april 1997.

12. Den 15 juli 1997 överklagade Europeiska gemenskapen, företrädd av kommissionen, uppbördsmyndighetens betalningsföreläggande av den 15 januari 1996, vilket hade blivit exigibelt den 19 januari 1996 och delgivet den 30 januari 1996, till Tribunal de première instance de Bruxelles.

13. Tribunal de première instance de Bruxelles fann att kommissionens invändning kunde prövas i sak men ogillade den. Första instans konstaterade att condamnation de droit är en indirekt skatt (vilket inte har bestritts) och drog därav slutsatsen att avgiften i fråga inte omfattas av artikel 3 första stycket i protokollet, i vilken det endast föreskrivs en allmän befrielse från direkta skatter, och inte heller av bestämmelsen i artikel 3 andra stycket om efterskänkande av indirekta skatter och avgifter. Sistnämnda efterskänkande är uttryckligen underställt villkoret att de indirekta skatterna och avgifterna ingår i inköpspriset. I förevarande fall ingår condamnation de droit enligt första instans inte i den betalning som skall erläggas för de tjänster som SA MCFE har tillhandahållit, eftersom avgiften inte omfattas av avtalet, utan härrör från den dom genom vilken betalningsskyldigheten fastställdes. Första instans ansåg att det var överflödigt att begära ett förhandsavgörande av EG-domstolen avseende tolkningen av artikel 3 andra stycket.

14. Europeiska gemenskapen överklagade denna dom den 14 september 2001.

15. Utgångspunkten för den nationella domstolens diskussion är att Europeiska gemenskapen och Belgiska staten har olika uppfattningar om hur artikel 3 andra stycket i Protokollet om gemenskapens immunitet och privilegier skall tolkas.

16. Belgiska statens påstående att en begäran om förhandsavgörande är överflödig, eftersom "det inte finns något rimligt tvivel om att condamnation de droit inte omfattas av artikel 3 andra stycket i protokollet ...", har tillbakavisats av den nationella domstolen som anser att internationella fördrag och överenskommelser behöver tolkas även om de är tydliga.

17. Den nationella domstolen har vidare anfört att EG-domstolen i domen i målet AGF Belgium redan har gjort en utvidgad tolkning av villkoren för efterskänkande av indirekta skatter och avgifter, utan att inskränka sig till en bokstavstolkning av artikel 3 andra stycket i protokollet. Stöd för sin uppfattning har den nationella domstolen också funnit i artikel 31 första stycket i Wienkonventionen om traktaträtten, där det föreskrivs att "en traktat skall tolkas ... mot bakgrunden av traktatens ändamål och syfte".

18. Mot denna bakgrund har den nationella domstolen begärt att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande beträffande tolkningen av följande frågor:

"1. Skall artikel 3 andra stycket i Protokollet om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier, enligt vilken medlemsstaternas regeringar skall vidta lämpliga åtgärder för att efterskänka eller betala tillbaka summan av indirekta skatter och avgifter, tolkas så, att den kan tillämpas på en proportionell avgift som uppbärs för domar och rättsliga avgöranden som meddelas av domstol inom alla typer av rättsområden och som avser förpliktelse att

erlägga belopp eller värdepapper eller fastställelse av ett skuldbelopp eller värdet på värdepapper?

2. Skall artikel 3 tredje stycket i Protokollet om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier, i vilken det föreskrivs att ingen befrielse skall beviljas för avgifter som utgör betalning för allmännyttiga tjänster, tolkas så, att den avgift som åläggs den part som har tappat målet och som har förpliktats att erlägga en fastställd summa efter det att ett rättsligt förfarande har avgjorts endast utgör betalning för allmännyttiga tjänster?"

IV — Prövning av tolkningsfrågorna

19. Den nationella domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida den omtvistade condamnation de droit, i den mån den är en indirekt skatt, faller inom tillämpningsområdet för artikel 3 andra stycket i protokollet. Med den andra frågan vill den nationella domstolen få klarhet i huruvida condamnation de droit eventuellt skall anses utgöra betalning för allmännyttiga tjänster i den mening som avses i artikel 3 tredje stycket i protokollet.

20. Om en sådan avgift som den omtvistade condamnation de droit omfattas av artikel 3 tredje stycket i protokollet kan ett eventuellt efterskänkande enligt artikel 3 andra stycket i varje fall inte komma i fråga. Hur denna bestämmelse skall tolkas saknar i så fall betydelse. Följaktligen bör den andra tolkningsfrågan behandlas först.

A — *Den andra frågan*

1. Parternas argument

21. *Belgiska staten* har hävdat att condamnation de droit utgör betalning för en allmännyttig tjänst och att en befrielse från den enligt artikel 3 tredje stycket i protokollet därför inte kan komma i fråga. *Kommissionen* och första instans är av motsatt uppfattning, eftersom condamnation de droit enligt deras mening är en skatt som bidrar till att finansiera allmänna utgifter.

2. Bedömning

22. Domstolen hade i domen i målet AGF Belgium [4] för första gången anledning att

4 — Ovan fotnot 3.

tolka begreppet betalning för allmännyttiga tjänster i artikel 3 tredje stycket i protokollet. Därvid anmärkte domstolen till en början att artikel 3 tredje stycket i protokollet omfattar den i medlemsstaternas nationella lagstiftning vedertagna skillnaden mellan skatter som är avsedda att finansiera allmänna utgifter och avgifter som utgör betalning för en viss tjänst.

23. Domstolen anförde därefter följande:

"Själva begreppet — utgör vederlag för en bestämd tjänst — förutsätter att denna tjänst tillhandahålls, eller åtminstone kan tillhandahållas, dem som betalar avgiften. En avgift kan således endast utgöra betalning för allmännyttiga tjänster i den mening som avses i artikel 3 tredje stycket i protokollet om sådana tjänster tillhandahålls eller åtminstone kan tillhandahållas dem som skall erlägga avgiften." [5]

24. Den omtvistade condamnation de droit uttas med anledning av att det belgiska rättsväsendet har tagits i anspråk genom att en dom har meddelats. Till skillnad från vad som var fallet i målet AGF Belgium föreligger det i detta fall därför inte någon tvekan om att en tjänst har tillhandahållits.

25. Den logiska förutsättningen för att betalning för allmännyttiga tjänster skall föreligga i den mening som avses med undantagsbestämmelsen i artikel 3 tredje stycket i protokollet är emellertid inte bara att en tjänst har tillhandahållits eller kan tillhandahållas, utan också att det belopp som har uppburits är öronmärkt för ett bestämt ändamål. I domen i målet AGF Belgium behandlade domstolen inte frågan hur det erlagda beloppet skulle användas, eftersom detta där saknade relevans. I nämnda mål var det nämligen fråga om en tilläggsavgift till försäkringspremier som bidrog till finansiering av diverse allmännyttiga organ, utan att betalningen av tilläggsavgiften medförde någon rätt att erhålla en tjänst.

26. I förevarande fall bör det däremot vara av avgörande betydelse hur intäkterna från condamnation de droit används, vilket redan första instans konstaterade.

27. Generaladvokaten Jacobs anförde i sitt förslag till avgörande inför domen i målet AGF Belgium [6] att den avgörande skillnaden mellan en skatt och en betalning för en allmännyttig tjänst består i att "en skatt ... är

5 — Ibidem, punkt 26.

6 — Förslag till avgörande av den 15 februari 1996 i målet AGF Belgium (domen ovan fotnot 3), punkt 31.

en betalning till staten för finansieringen av allmänna utgifter. De förmåner som varje skattebetalare får med anledning av dessa står inte i proportion till de inbetalningar som de gör. En avgift för en allmännyttig tjänst däremot är det pris som betalas för en speciell tjänst. Det finns i detta fall ett direkt samband mellan avgiften och den erhållna tjänsten."

28. Kriteriet att det skall föreligga ett direkt samband mellan tillhandahållandet av en tjänst och priset på denna har tillämpats av domstolen i ett annat sammanhang, nämligen i fråga om tolkningen av den bestämmelse som föregick artikel 13 i protokollet avseende befrielse för tjänstemän från skatter och avgifter, det vill säga artikel 12 i Protokollet om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier.[7] Den då aktuella frågan var huruvida en skolpeng som enligt nederländsk rätt krävdes av en tjänsteman i gemenskaperna omfattades av den föreskrivna befrielsen från nationella skatter. Domstolen fastställde att en sådan avgift av vederlagskaraktär som den ifrågavarande skolpengen, vilken utgjorde betalning för en viss tjänst från det allmänna, inte var en skatt i den mening som avses i den åberopade bestämmelsen, framför allt med hänsyn till att den endast togs ut för icke skolpliktiga elever.

29. I sitt ovan nämnda förslag till avgörande inför domen i målet AGF Belgium,[8] påpekade generaladvokaten Jacobs att åberopandet av kriteriet direkt samband mellan en avgift och den erhållna tjänsten överensstämde med domstolens rättspraxis inom andra områden, "i synnerhet med dess domar avseende tolkningen av de gemenskapsrättsliga mervärdesskattedirektiven".[9]

30. Denna bedömning vinner även stöd i domstolens rättspraxis avseende direktiv 69/335/EEG.[10] Genom nämnda direktiv infördes en bolagsskatt. Enligt artiklarna 10 och 11 i direktivet förbjöds uttag av ytterligare skatter och avgifter på de transaktioner och kapitalbolag som omfattades av direktivet, med undantag för "avgifter av vederlagskaraktär" (artikel 12.1 e i direktiv 69/335). Domstolen har utvecklat en omfattande rättspraxis[11] avseende "avgifter av vederlagskaraktär", det vill säga avgifter som uppges motsvara kostnaderna för en tillhandahållen tjänst. Domstolen har härvid utvecklat ett flertal kriterier för att skilja mellan förbjudna avgifter och tillåtna avgifter av vederlagskaraktär. Enligt denna rättspraxis kan emellertid "en avgift vars storlek ökar

7 — Dom av den 8 februari 1968 i mål 32/67, van Leeuwen (REG 1968, s. 68).

8 — Förslaget till avgörande inför domen i målet AGF Belgium (ovan fotnot 6), punkt 33.

9 — Generaladvokaten Jacobs hänvisade i detta hänseende till dom av den 8 mars 1988 i mål 102/86, Apple and Pear Development Council (REG 1988, s. 1443), som gällde skyldighet för odlare att erlägga en årlig avgift till ett organ som inrättats genom lag för att befrämja försäljning av och förbättra kvaliteten på äpplen och päron odlade i England och Wales. Domstolen fastslog att denna verksamhet inte utgjorde "tillhandahållande av tjänster ... mot ersättning" i den mening som avses i artikel 2 i sjätte mervärdesskattedirektivet, eftersom det inte fanns något direkt samband mellan avgiftens storlek och de förmåner som varje odlare fick.

10 — Rådets direktiv 69/335/EEG av den 17 juli 1969 om indirekta skatter på kapitalanskaffning (EGT L 249, s. 25).

11 — Se bland annat dom av den 20 april 1993 i de förenade målen C-71/91 och C-178/91, Ponente Carni och Cispadana Costruzioni (REG 1993, s. I-1915), av den 2 december 1997 i mål C-188/95, Fantask m.fl. (REG 1997, s. I-6783), av den 29 september 1999 i mål C-56/98, Modelo I (REG 1999, s. I-6427), av den 21 september 2000 i mål C-19/99, Modelo II (REG 2000, s.I-7213), av den 21 juni 2001 i mål C-206/99, SONAE (REG 2001, s. I-4679), och av den 10 september 2002 i de förenade målen C-216/99 och C-222/99, Prisco och CASER (REG 2002, s. I-6761).

direkt och utan begränsningar i förhållande till det tecknade nominella kapitalet på grund av sin beskaffenhet inte ... anses utgöra en avgift av vederlagskaraktär i den mening som avses i direktivet. Även om det i vissa fall kan föreligga ett samband mellan en utförd registreringstransaktions komplexitet och storleken på det tecknade kapitalet, har storleken på en sådan avgift i allmänhet inget samband med de verkliga registreringskostnaderna för myndigheten." [12]

31. Uttalandet i fråga synes kunna tillämpas på den omtvistade condamnation de droit, som enligt den nationella lagbestämmelsen bestäms i proportion till det belopp som domen avser. Detta belopp kan visserligen under vissa omständigheter [13] motsvara tvisteföremålets värde, men det säger ingenting om hur komplexa de rättsliga frågor som behandlades i den ifrågavarande domen faktiskt var, så mycket mindre som condamnation de droit uppenbarligen inte tas ut om det inte meddelas någon dom, till exempel om talan avvisas, trots att rättsväsendet även i detta fall tillhandahåller en tjänst. Av den återgivna rättspraxisen avseende artikel 12 i direktiv 69/335 kan i förevarande fall den slutsatsen dras att redan den omständigheten att condamnation de droit beräknas i proportion till det belopp domen avser utesluter att det är fråga om en betalning för erhållna tjänster.

12 — Dom av den 26 september 2000 i mål C-134/99, IGI (REG 2000, s. I-7717), punkt 31, med hänvisning till domen i målet Fantask m.fl. (ovan fotnot 11), punkt 31. Se även beslut av den 24 januari 2002 i mål C-45/00, SONAE Turismo, (C 109, EGT 2002, s. 15), och av den 21 mars 2002 i mål C-264/00, Gründerzentrum-Betrieb-GmbH (REG 2002, s. I-3333).

13 — ... i den mån som yrkandena i sin helhet tas upp till prövning.

32. Oberoende av det sagda skall det vidare konstateras att det erforderliga sambandet mellan den tillhandahållna tjänsten och finansieringen av denna i vart fall saknas på grund av att intäkterna av den omtvistade condamnation de droit inte har öronmärkts. Intäkterna i fråga tillförs nämligen den allmänna statskassan och används följaktligen inte för att täcka kostnaderna för en speciell tjänst som tillhandahållits av det belgiska rättsväsendet.

33. Den andra tolkningsfrågan skall följaktligen besvaras så, att artikel 3 tredje stycket i protokollet skall tolkas så, att den avgift som den part som har tappat målet och som har förpliktats att erlägga ett visst belopp åläggs när ett rättsligt förfarande avslutas inte utgör betalning för en allmännyttig tjänst.

B — *Den första frågan*

1. Parternas argument

34. *Kommissionen* anser att en skatt har införts genom artikel 142 i Code des droits d'enregistrement i strid med bestämmelsen om efterskänkande av skatter enligt artikel 3 andra stycket i protokollet.

35. Enligt kommissionen följer det av Wienkonventionen om traktaträtten att protokollet skall tolkas mot bakgrund av sitt ändamål och syfte. I förevarande fall omfattar artikel 3 andra stycket i protokollet enligt sin ordalydelse gemenskapernas inköp av lös och fast egendom. Domstolen har fastställt att nämnda bestämmelse omfattar alla slags inköp och att betalningen för tillhandahållande av tjänster i detta hänseende skall likställas med priset på varor. Av detta följer att bestämmelsen inte får bokstavstolkas.

36. Protokollets upphovsmän avsåg enligt kommissionen tvärtom att befria gemenskaperna, deras tillgångar och övriga egendom från nationella belastningar i form av direkta eller indirekta skatter, avgifter eller tullar.

37. Kommissionen grundar sitt ställningstagande på ett ekonomiskt betraktelsesätt. Den har hävdat att condamnation de droit sedd ur denna synvinkel är ett tillägg på det pris som SA MCFE har erhållit för de utförda tjänsterna. Avgiften kan därför mycket väl anses vara en indirekt skatt (som i praktiken skall inräknas i det pris som gemenskapen skall betala) i den mening som avses i artikel 3 andra stycket. Detta styrks enligt kommissionen av att en dom varigenom gemenskapen förpliktas att erlägga ett visst belopp endast kan komma i fråga inom ramen för fullgörandet av ett avtal om köp av egendom eller tillhandahållande av en tjänst. Gemenskapen kan nämligen inte av någon annan anledning dömas av en nationell domstol, eftersom den i övrigt endast lyder under Europeiska gemenskapernas domstol.

38. Condamnation de droit ingår enligt kommissionen följaktligen alltid i priset på de varor och betalningen för de tjänster som gemenskapen köper för tjänstebruk. Avgiften i fråga omfattas därför av bestämmelsen om efterskänkande av skatter och avgifter enligt artikel 3 andra stycket i protokollet.

39. Den *belgiska regeringen* anser däremot att condamnation de droit enligt artikel 142 i Code des droits d'enregistrement inte är en skatt som ingår i priset på varor och betalningen för tjänster, vilket är en förutsättning för efterskänkandet, utan, såsom första instans redan har fastställt, en avgift som hänför sig till domen på betalningsskyldighet. Hänvisningen till "betydande inköp" i artikel 3 andra stycket i protokollet visar att efterskänkandet inte är av allmän karaktär. Den belgiska regeringen har framhållit att condamnation de droit i varje fall inte tas ut när gemenskapen gör inköp för tjänstebruk, utan när det föreligger en dom på grund av att gemenskapen inte alls eller ofullständigt har uppfyllt en avtalsenlig förpliktelse.

40. Den *italienska regeringen* delar i huvudsak den belgiska regeringens uppfattning. Den anser att det såväl av ordalydelsen av artikel 3 andra stycket som av bestämmelsens syfte klart framgår vilka indirekta skatter som får efterskänkas och har motsatt sig att bestämmelsen ges en vidgad tolkning.

2. Bedömning

41. Det skall först konstateras att det i förevarande fall är ostridigt att condamnation de droit är en indirekt skatt och att parterna i målet vid den nationella domstolen därför tvistar om tolkningen av artikel 3 andra stycket i protokollet. Icke desto mindre synes denna definition vara värd att diskutera, om en direkt skatt definieras som en skatt som tas ut direkt av den som ekonomiskt belastas med skatten. [14]

42. Definitionen av condamnation de droit skall emellertid inte diskuteras här, eftersom det ankommer på den nationella domstolen att "bedöma såväl om ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken som relevansen av de frågor som ställs till domstolen". [15]

43. I artikel 3 andra stycket i protokollet hänvisas det i vart fall inte rätt och slätt till indirekta skatter utan till "de indirekta skatter och avgifter som ingår i priset på lös och fast egendom".

44. Bestämmelsen om efterskänkande av indirekta skatter i artikel 3 andra stycket i protokollet är nämligen väsentligt mer återhållsamt formulerad än bestämmelsen i artikel 3 första stycket i protokollet om befrielse från direkta skatter vilken inte är förenad med några villkor. För det första avser bestämmelsen i artikel 3 andra stycket inte en generell befrielse från alla indirekta skatter utan endast efterskänkande eller återbetalning av sådana. För det andra är sådana åtgärder underställda vissa villkor, nämligen ett allmänt förbehåll om att åtgärderna skall vara möjliga att genomföra ("Medlemsstaterna skall i alla de fall där så är möjligt ...") och ett förbud mot snedvridning av konkurrensen inom gemenskaperna.

45. Härtill kommer att det i artikel 3 andra stycket i protokollet endast hänvisas till priset på lös och fast egendom och att den endast gäller när gemenskapen för tjänstebruk gör betydande inköp och de ifrågavarande skatterna eller avgifterna ingår i priset.

46. Mot denna bakgrund är det förklarligt att parterna särskilt har koncentrerat sig på frågan om condamnation de droit skall anses ingå i priset. Hur avtalet mellan kommissionen och SA MCFE bedöms i juridiskt hänseende är inte avgörande, eftersom dom-

14 — Se mitt förslag till avgörande av den 17 mars 2006 i det anhängiga målet C-475/03, Banca popolare di Cremona, punkt 48 och följande punkter. Se även Muller, A:S:, *International Organizations and their Host States, Aspects of their Legal Relationship*, Kluwer (1995), s. 240: "Within the classification of taxes, direct taxes are those taxes which are demanded directly from the person or entity expected to pay it, without making use of an intermediary."

15 — Se endast dom av den 12 april 2005 i mål C-145/03, Keller (REG 2005, s. I-2529), punkt 33.

stolen i domen i målet AGF Belgium fastställde att betalningen för tjänster, oavsett ordalydelsen av artikel 3 andra stycket i protokollet, inom ramen för bestämmelsen skall likställas med priset på varor.

47. Belgiska regeringen har rätt i att ordalydelsen i artikel 3 andra stycket i protokollet inte ger stöd för den utvidgade tolkning av bestämmelsen som kommissionen har plädera för, eftersom condamnation de droit inte omfattas av den avtalade motprestationen. Avgiften uttas endast när det uppstår tvist om fullgörande av ifrågavarande avtal.

48. Just i de fall då en sådan tvist skall avgöras av domstol uppvisar condamnation de droit emellertid ett nära samband med fullgörandet av den omtvistade skyldigheten. Själva sättet att beräkna avgiften till en viss procent av det belopp som domen avser innebär att avgiften motsvarar ett "prispåslag" när en dom meddelas. Kommissionens påstående saknar därför ingalunda saklig grund.

49. Som framgår redan av domen i målet AGF Belgium är ordalydelsen av artikel 3 andra stycket i protokollet emellertid inte avgörande för tolkningen av bestämmelsen. Utslagsgivande är i stället bestämmelsens syfte. Kommissionen har med rätta åberopat den allmänna tolkningsregeln i artikel 31 första stycket i Wienkonventionen om traktaträtten. [16] [17]

50. Det är ostridigt att gemenskapernas immunitet och privilegier inte är ett självändamål, utan skall underlätta för gemenskapen att fullgöra sin uppgift enligt fördraget. [18] De skall framför allt förhindra att "gemenskapens funktioner och oberoende" äventyras. [19] Däri ingår att förhindra att en medlemsstat tillskansar sig en obefogad fördel genom att avleda medel till den nationella statskassan vilka tillförts gemenskapernas budget såsom bidrag. [20]

16 — Wienkonventionen om traktaträtten avseende traktater mellan stater och internationella organisationer eller mellan internationella organisationer, antagen den 23 maj 1969.

17 — "En traktat skall tolkas ärligt i överensstämmelse med den gängse meningen av traktatens uttryck sedda i sitt sammanhang och *mot bakgrund av traktatens ändamål och syfte*" (min kursivering) (originalspråk: franska).

18 — Schweitzer i Grabitz/Hilf, Art. 291 EG, punkt 13 (28. EL, oktober 2005).

19 — Den så kallade funktionella karaktären av gemenskapens immunitet och privilegier. Se, i fråga om en utmätning, beslut av den 11 april 1989 i mål 1/88, SA Générale de Banque (REG 1989, s. 857), punkterna 2 och 9, och, beträffande det lojala samarbetet med nationella domstolar, beslut av den 13 juli 1990 i mål C-2/88, Zwartveld (REG 1990, s. I-3365), punkterna 19 och 20.

20 — Se redan generaladvokaten Jacobs förslag till avgörande inför domen i målet AGF Belgium (domen ovan fotnot 3), punkt 37, och Muller, a. a. , s. 234 (med ytterligare hänvisningar): "The fundamental principle of sovereign equality is another rationale. This principle precludes that funds which have been contributed to international organizations by states are diverted into the treasuries of host states by means of national taxes and duties levied on the organization."

51. Den omtvistade condamnation de droit ger Belgien en ekonomisk fördel som inte utgör betalning för en tjänst, i förevarande fall utförd av det belgiska rättsväsendet. Detta medför en i slutänden icke obetydlig belastning på gemenskapens budget. En sådan belastning synes därför eventuellt strida mot syftet med bestämmelsen om efterskänkande enligt artikel 3 andra stycket i protokollet.

52. Kommissionen har med rätta gjort gällande att nationella domstolar inte kan ålägga gemenskapen betalningsskyldighet i andra fall än när skyldigheten hänför sig till fullgörandet av vissa avtal. Belgiska domstolars behörighet förklaras enligt kommissionen av att det inom de av gemenskapens tjänsteställen som är belägna i Belgien finns så många som är behöriga att ingå sådana avtal. Mot denna bakgrund förefaller den nämnda belastningen på gemenskapens budget vara omöjlig att undvika. [21]

53. Såvitt avser frågan huruvida en sådan belastning är förenlig med artikel 3 andra stycket i protokollet kan det konstateras, att condamnation de droit uppbärs i nära samband med fullgörandet av avtal som gemenskapen har ingått för att tillgodose sina behov och utföra de uppgifter som den har ålagts genom fördraget. Det kan därvid lämnas därhän om condamnation de droit juridiskt eller ekonomiskt skall anses ingå i betalningen av det belopp som kommissionen har förpliktats att erlägga.

54. Uppbärandet av condamnation de droit ger emellertid belgiska staten en ekonomisk fördel gentemot andra medlemsstater genom att medel vilka tillförts gemenskapens budget som bidrag överförs till den nationella statskassan. Detta är dessutom ägnat att i vart fall försvåra för gemenskapen att utföra sin uppgift enligt EG-fördraget.

55. Såvitt avser syftet med bestämmelsen om befrielse i artikel 3 andra stycket i protokollet kan det därför inte råda någon tvekan om att den omtvistade condamnation de droit, även om den inte är en sådan direkt skatt som omfattas av befrielse enligt artikel 3 första stycket i protokollet, i motsats till vad den belgiska och den italienska regeringen anser i varje fall omfattas av artikel 3 andra stycket i protokollet.

56. Jag föreslår därför att den första tolkningsfrågan skall besvaras så, att artikel 3 andra stycket i protokollet är tillämplig på en procentuell avgift som tas ut för domar och rättsliga avgöranden som har meddelats av domstol inom alla typer av områden och som avser en skyldighet att erlägga belopp eller värdepapper eller fastställelse av värdet på ett skuldbelopp eller värdepapper, i den mån som avgiften inte skall anses vara en direkt skatt i den mening som avses i artikel 3 första stycket i protokollet.

21 — Till exempel genom överenskommelse om att annan än belgisk domstol skall vara behörig.

V — Förslag till avgörande

57. På grund av det anförda föreslår jag att domstolen besvarar frågorna från Cour d'appel de Bruxelles på följande sätt:

1) Artikel 3 tredje stycket i protokollet skall tolkas så, att den avgift som den part som har tappat målet och som har förpliktats att erlägga ett visst belopp åläggs när ett rättsligt förfarande avslutas inte utgör betalning för en allmännyttig tjänst.

2) Artikel 3 andra stycket i protokollet är tillämpligt på en procentuell avgift som tas ut för domstolsavgöranden inom alla områden och som avser en skyldighet att erlägga belopp eller värdepapper eller fastställelse av ett skuldbelopp eller värdepapper, i den mån som avgiften inte är en direkt skatt i den mening som avses i artikel 3 första stycket i protokollet.